

Liite 4 Termistö

Termi	Määritelmä	Lähde
Arviointi	Tarkastelun kohdetta koskevan tiedon analysointi ja tulkitseminen ja niiden pohjalta tehtävä kohteen arvottaminen. (vrt. auditointi). Itsearviointi ja ulkoinen arviointi.	Tepa-termipankki
Asiakirja	Asiakirjalla tarkoitetaan kirjallisen ja kuvallisen esityksen lisäksi sellaista käyttönsä vuoksi yhteen kuuluviksi tarkoitetuista merkeistä muodostuvaa tiettyä kohdetta tai asiaa koskevaa viestiä, joka on saatavissa selville vain automaattisen tietojenkäsittelyn tai äänen- ja kuvantoistolaitteiden taikka muiden apuvälineiden avulla.	Julkisuuslaki 5 § 1 mom
Autenttisuus/autenttinen	Aito, väärentämätön, luotettava	Kielitoimiston sanakirja
Eheys	Tiedon ominaisuus, joka ilmentää sitä, että tietoa ei ole muutettu luvatta tai että se ei ole muuttunut vahingossa ja että mahdolliset muutokset voidaan todentaa.	Tepa-termipankki

	Tiedon tai tietojärjestelmän eheys voi tarkoittaa myös sitä, että tieto on sisäisesti ristiriidatonta.	
Erityiset henkilötietoryhmät	Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joista ilmenee henkilön rotu tai etninen alkuperä, poliittiset mielipiteet, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys, terveyttä koskevia tietoja, seksuaalinen suuntautuminen tai käyttäytyminen, geneettisiä ja biometrisiä tietoja henkilön tunnistautumista varten. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietojen käsittely on lähtökohtaisesti kielletty. Tietoja on suojeltava erityisen tarkasti, koska niiden käsittely voi aiheuttaa huomattavia riskejä henkilön perusoikeuksille ja -vapauksille.	Tietosuoja.fi
Henkilötieto	Henkilötietoja ovat kaikki tiedot, jotka liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön. Henkilö voidaan tunnistaa esimerkiksi nimen, henkilötunnuksen tai jonkin hänelle tunnusomaisen tekijän perusteella.	Tietosuoja.fi
Julkinen	Viranomaisen asiakirja, jota ei ole säädetty tai määrätty salassa pidettäväksi. Poikkeuksena tähän ovat ns. harkinnanvaraisesti annettavat asiakirjat eli esimerkiksi valmisteluvaiheen asiakirjat, jotka eivät ole vielä tulleet julkisiksi.	Julkisuuslaki 1,16 a ja 22 §
Kiistämättömyys, kiistaton	Kieltämätön, eittämätön, kiistämätön, vastaansanomaton, itsestään selvä, varma, ehdoton.	Kielitoimiston sanakirja

	Kiistämättömyys on ominaisuus, joka ilmentää sitä, että tiedon lähettäjä tai vastaanottaja tai tietoon liittyvä tapahtuma voidaan varmistaa luotettavasti myös jälkikäteen.	Tepa-termipankki
Käyttötapaus	<p>Käyttötapaus koostaa määritellyn käyttötarpeen kannalta olennaiset ja valinnaiset kriteerit. Käyttötapaus kuvaa sitä, kuinka tietty kohderyhmä käyttää kriteeristöä tietyn tavoitteen saavuttamiseksi. Esimerkki: Viranomaisen voi käyttää kriteeristöä työkaluna omistamansa tietojärjestelmän turvallisuuden itsearvioinnissa, tavoitellen ajantasaista tilannekuvaa ko. tietojärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta ja saadaksesen lisätietoa ko. tietojärjestelmään kohdistuvista jäännösriskeistä.</p> <p>Julkri-kriteeristöön on laadittu toiminnallisuus, jolla tuetaan joidenkin tunnistettujen käyttötapausten mukaista kriteeristön käyttöä. Tällaisiin käyttötapauksiin Julkri-kriteeristö tarjoaa joukkoa ennalta valittuja kriteereitä, jotka soveltuvat käytettäväksi käyttötapausten mukaisessa arviointitilanteessa joko sellaisenaan tai riskiperusteisesti täsmentäen.</p>	
Luottamuksellisuus	Tiedon ominaisuus, joka ilmentää sitä, että tieto on vain sen käyttöön oikeutettujen käytettävissä eikä se paljastu muille.	Tepa-termipankki
Saatavuus	Tiedon ominaisuus, joka ilmentää sitä, miten tieto, tietojärjestelmä tai palvelu on	Tepa-termipankki

	hyödynnettävissä haluttuna aikana ja vaaditulla tavalla.	
Salassa pidettävä	Viranomaisen asiakirja, joka on julkisuuslaissa tai muussa laissa säädetty salassa pidettäväksi tai jonka viranomainen on lain nojalla määrännyt salassa pidettäväksi tai asiakirja, joka sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus.	Julkisuuslaki 22 ja 24 §
Tieto	Tiedolla tarkoitetaan tässä ohjeessa samaa kuin asiakirjalla.	
Tietoaineisto	Asiakirjoista ja muista vastaavista tiedoista muodostuva, tiettyyn viranomaisen tehtävään tai palveluun liittyvä tietokokoisuus.	Tiedonhallintalaki 2 §
Tiedonhallintayksikkö	Viranomainen, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti.	Tiedonhallintalaki 2 ja 4 § 1 mom
Tietojärjestelmä	Tietojenkäsittelylaitteista, ohjelmistoista ja muusta tietojenkäsittelystä koostuvaa kokonaisjärjestelyä. Tietojärjestelmiä ovat esimerkiksi erilaiset pilvipalvelut ja ohjelmistojen käsittelyyn käytettävät päätelaitteet.	Tiedonhallintalaki 2 §
Turvallisuusluokiteltu asiakirja	Turvallisuusluokkaa koskeva merkintä on tehtävä, jos asiakirja tai siihen sisältyvä tieto on salassa pidettävä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 2, 5 tai 7–11 kohdan perusteella ja asiakirjaan sisältyvän tiedon oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton	Tiedonhallintalaki 18 § Julkisuuslaki 24 §

	<p>käyttö voi aiheuttaa vahinkoa maanpuolustukselle, poikkeusoloihin varautumiselle, kansainvälisille suhteille, rikosten torjunnalle, yleiselle turvallisuudelle tai valtion- ja kansantalouden toimivuudelle taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla Suomen turvallisuudelle.</p>	
<p>Vaatus</p>	<p>Vaatus on kohteelle asetettu yksittäinen tavoite, joka kohteen tulee pystyä toteuttamaan. Vaatus on osa kriteeriä.</p> <p>Vaatus voidaan toteuttaa useilla eri tavoilla. Vaatus on mahdollisimman yksilöity, eli samaan vaatimukseen ei sisälly useita eri vaatimuksia.</p>	
<p>Vaatusmukaisuus</p>	<p>Julkisissa suositeltujen vaatimusten täyttymistä arvioinnin kohteessa.</p>	